

Activitats destacades de la Societat Catalana de Química

Conferències Enric Casassas i Fèlix Serratosa

La Societat Catalana de Química col·labora en l'organització de les conferències Enric Casassas i Fèlix Serratosa

La XIV Conferència Enric Casassas es va celebrar a la Universitat Rovira i Virgili (Tarragona) el dijous 11 de desembre de 2014, i es va centrar en la temàtica *Innovació: noves eines per afrontar el gran nou repte*. El programa de l'acte incloïa una conferència del doctor Francisco Javier Andrade, de l'Innovation Hub de la Catalunya Sud, amb el títol «Innovació: què, com i per a què?», i una altra del doctor F. Xavier Rius-Ruiz, de Citysens Designs, SL, titulada «Nodrint una nova generació d'«emprenedors»». A més, el doctor Iris Leinwand i el doctor Roy Bendor, del Systematic Inventive Thinking d'Israel, varen portar a terme una xerrada-taller amb el títol «Noves eines d'innovació per a científics inquiets». La jornada es va clausurar amb una visita guiada a l'Institut Català d'Investigació Química.

A la revista d'enguany trobareu dos articles sobre les dues conferències que es varen donar a la jornada.

La Conferència Fèlix Serratosa complia aquest any el vintè aniversari. La primera sessió va tenir lloc a la Universitat de Barcelona, el 19 de gener de 2015, amb les conferències del professor Juan Carlos Carretero, de la Universitat Autònoma de Madrid, amb el títol «Novel directing groups in C-H activation and alkyne functionalization», i del professor Eric N. Ja-

D'esquerra a dreta: F. Xavier Rius Ferrús, catedràtic de química analítica (URV); Yolanda Cesteros, catedràtica de química inorgànica i degana de la Facultat de Química (URV), i Carles Bo, president de la Societat Catalana de Química, en l'acte de presentació de la jornada. Fotografia cedida per l'Innovation Hub de la Universitat Rovira i Virgili.

D'esquerra a dreta: el professor Àngel Messeguer, el professor Eric Jacobsen, la professora Rosa Ortuño, el professor Antoni Riera i el professor Albert Moyano, a la conferència feta a la Universitat Autònoma de Barcelona. Fotografia cedida per Antoni Riera.

cobsen, de la Universitat de Harvard, Massachusetts, amb el títol «The hydrolytic kinetic resolution reaction». La segona sessió va tenir lloc el 20 de gener a la Universitat Autònoma de Barcelona, on el professor Jacobsen va impartir una segona conferència titulada «Anion-binding catalysis».

A la revista d'enguany trobareu un article del professor Àngel Messeguer que fa una ressenya dels orígens i l'evolució d'aquesta Conferència, així com diferents valoracions sobre la personalitat del professor Serratosa.

Patrocini d'altres actes científics

La Societat Catalana de Química, en la mesura de les seves possibilitats, patrocina i col·labora en l'organització de diferents activitats que tenen lloc en diferents institucions del país

El 16 de setembre de 2014, la Societat Catalana de Química va patrocinar la conferència del premi Nobel de Química 1987, el professor Jean-Marie Lehn, que tingué lloc a la Universitat de Girona, amb el títol «Perspectives in chemistry: from supramolecular chemistry to adaptive chemistry». La xerrada s'emmarcava en la jornada *Supramolecular chemistry in science*, on també varen participar la doctora Natàlia Carulla, de l'Institut de Recerca Biomèdica de Barcelona, i el professor Daniel Maspoch, de l'Institut Català de Nanociència i Nanotecnologia de Barcelona.

Del 15 al 17 d'abril d'enguany es varen celebrar a la Universitat Rovira i Virgili les ja consolidades VII Jornades sobre Química Verda. Aquest any, la temàtica tractada fou el reaprofitament de residus.

Cinquena jornada *Medi ambient i societat: pautes per a la gestió ambiental*

Rosa Maria Marcé

Amb motiu del Dia Mundial del Medi Ambient, el 8 de juny de 2015 es va celebrar a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans la cinquena edició de la jornada *Medi ambient i societat: pautes per a la gestió ambiental*, organitzada conjuntament per la Societat Catalana de Química, Dones d'Avui.cat i CETaqua. Aquesta jornada té un caràcter multidisciplinari i enguany els temes tractats es varen englobar en dues sessions, la primera de les quals tractà de *Malalties, metabòlica i òmica ambiental*, que inclogué quatre xerrades, mentre que la segona sessió, que es va centrar en el tema d'*Amenaces i riscos: noves eines de control*, inclogué tres xerrades.

Cal destacar la gran qualitat científica de les ponències, totes presentades per dones, ja que un dels objectius de la jornada des de l'inici ha estat promoure la participació de la dona de manera proactiva en temes de recerca, innovació i divulgació científica.

Assemblea general 2014 de la EuCheMS-European Association for Chemical and Molecular Sciences

Consol Blanch

El 23 i 24 d'octubre va tenir lloc a Toruń, Polònia, l'assemblea general anual de la EuCheMS, associació sense ànim de lucre que té com a objecte promoure la cooperació entre les societats de química europees pel que fa a la química com a ciència bàsica, l'enginyeria, la innovació, l'educació i la repercussió de la química en el desenvolupament de la societat en general. La EuCheMS, la conformen quaranta-dues societats, membres de trenta-dos països, amb un total de cent seixanta mil socis, trenta mil dels quals són investigadors predoctorals. Està estructurada en divisions i grups de treball específics.

La Societat Polonesa de Química va ser l'amfitriona de l'assemblea general 2014. El professor Ulrich Schubert, president del Comitè Executiu de la EuCheMS, va conduir totes les sessions, que es van desenvolupar entorn de tres blocs: afers de gestió i governança; la recerca en química a Europa, i l'estratègia per dinamitzar la EuCheMS. El professor Schubert finalitzava el mandat com a president i va ser el professor David Cole-Hamilton, de la Societat de Química Escocesa, qui va prendre el relleu en la presidència del Comitè Executiu de la EuCheMS.

Assistents a l'assemblea general de la EuCheMS a Toruń, Polònia. Fotografia cedida per Bruno Vilela, tècnic de la secretaria de la EuCheMS a Brussel·les.

Cal destacar la gran activitat que desenvolupa la European Young Chemists' Network (EYCN). Es va llançar una crida a tots els joves investigadors de les societats membres de la EuCheMS a integrar-se a la EYCN. Des d'aquí, convidem tots els joves investigadors de la Societat Catalana de Química per tal que contactin i promoguin activitats conjuntes amb la EYCN.

Respecte als propers congressos de la EuCheMS, s'ha previst el del 2016 a Sevilla i el del 2018 a Liverpool.

Bons auguris per a la integració i la repercussió de la EuCheMS a la vida quotidiana europea.

Jornada entre representants de la indústria química a Catalunya i la Societat Catalana de Química

Pau Serra i Nora Ventosa

El passat 2 de juny es va celebrar a l'Institut d'Estudis Catalans un debat amb dotze representants de diverses empreses

del sector químic. Els objectius de la trobada eren diversos: donar a conèixer la Societat Catalana de Química, debatre sobre temes de mutu interès i buscar formes de col·laboració en nous projectes i activitats.

Es va fer una presentació de la Societat i se'n van exposar les activitats més emblemàtiques remarcant els seus objectius. Es va posar molt interès a mostrar el gran ventall d'àmbits i situacions en què la Societat és present, i on té moltes possibilitats de facilitar que es facin coses. Finalment, es va obrir un debat llarg, on els eixos d'interès van ser les vocacions a secundària, la formació universitària, els doctorats i l'R+D+i i la millora de la percepció social de la química.

El debat va ser molt engrescador. Les aportacions de tots els assistents, en la seva diversitat, van superar totes les expectatives. Del debat van sorgir propostes interessants que caldrà estudiar, en la línia de trobar un major espai de coincidència i sinergia, i que esperem que siguin ben acollides. És la nostra intenció repetir aquest tipus d'activitat per aprofundir les relacions de la Societat amb les empreses, fins ara gairebé inexistents.

Assistents a la jornada. Fotografia cedida per l'Institut d'Estudis Catalans.

Premis Sant Jordi 2015

El Premi de la Societat Catalana de Química, que es va instituir l'any 1962, té l'objectiu de distingir un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre química. El guardó es lliura en el marc dels Premis Sant Jordi de l'Institut d'Estudis Catalans.

Enguany, el premi ha estat per a l'investigador Daniel Cassú, estudiant de doctorat a l'Institut de Química Computacional i Catàlisi de la Universitat de Girona, pel treball *Nova ruta sintètica per a l'obtenció de piridazinones N-arilades a partir de sals d'arildiazoni*.

El guardó es va lliurar el passat 22 d'abril, a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans, a Barcelona, en el marc d'una gala on es varen repartir premis i borses de diferents àmbits de recerca.

Des de la Junta de la Societat Catalana de Química, volem expressar la nostra felicitació a Daniel Cassú.

Daniel Cassú, guardonat en els Premis Sant Jordi concedits per l'Institut d'Estudis Catalans. Fotografia cedida per Jordi Pareto / IEC.

Novena edició dels Premis de Batxillerat 2015

Fina Guitart i Aureli Caamaño

En el marc de les activitats que organitza la Societat Catalana de Química adreçades a l'ensenyament de la química a secun-

Guardonats en la novena edició dels Premis de Batxillerat 2015. Fotografia cedida per l'Institut d'Estudis Catalans.

dària, cal destacar la convocatòria de premis als millors treballs de recerca de batxillerat dins l'àmbit de la química. En aquesta novena edició, el nombre de treballs presentats va ser de cent vint-i-un, que van superar amb escreix els presentats en les darreres edicions. A banda dels premis, accèssits i mencions, als millors treballs presentats se'ls ofereix una estada científica a diferents institucions catalanes de recerca, a les quals la Societat Catalana de Química reitera el seu agraïment per la seva col·laboració. En aquesta edició, han estat vint-i-set els estudiants guanyadors d'una estada científica en vint-i-dos centres diferents.

Els guardonats en l'edició 2015 han estat dos primers premis (*ex aequo*): *La regulació homeostàtica del ferro(III) en el nostre organisme: Estudi del paper de l'aconitasa i del citrat*, de Guillem Ramírez, de l'Institut Jaume Vicens Vives (Girona), i *La ciència davant d'una bona copa de vi*, d'Elena Ramis, Elga Ratiàni i Aina Casademont, de l'Institut Angeleta Ferrer i Sensat (Sant Cugat del Vallès). La dotació de cada primer premi (*ex aequo*) fou de 300 euros, que es repartiren els autors del treball. A més, a tots els centres dels alumnes que van guanyar un primer premi o un accèssit, se'ls va obsequiar amb un exemplar del llibre *Els elements: Una exploració visual de tots els àtoms coneguts de l'univers*, de Theodore Gray.

També es van concedir tres accèssits de 100 euros cadascun a Adriana Fernández, Judith Jover i Carles Camañes, de l'Institut

Leonardo da Vinci (Sant Cugat del Vallès), pel treball titulat *Nanorods: de la ciència-ficció a la realitat*; a Marian Guillén, dels Maristes Montserrat (Lleida), pel treball *Els beta-glucans de l'ordi: Un nou recurs per a la indústria cosmètica*, i a Anna Navarro, de l'Institut de Vilamajor (Sant Pere de Vilamajor), pel treball titulat *La sang i els anticoagulants: síntesi i anàlisi de la warfarina*.

Vuit treballs més van rebre una menció honorífica: els dels estudiants Carlos Pintado, de l'Institut Federica Montseny (Badia del Vallès); Júlia Ramon, de l'Institut Lacetània (Manresa); Natàlia Girona, de l'Institut Fonts del Glorieta (Alcover); Marta Molina i Ariadna Ortega, de l'Institut El Cairat (Esparreguera); Raimon Terricabres, de l'Institut Jaume Callís (Vic); Núria Garriga, dels Maristes Rubí; Mariam Benayad, de l'Institut de l'Arboç, i Pau Miret, de l'Escola Pia de Sitges.

El lliurament dels premis i de les estades científiques es va dur a terme durant la jornada del XXVII Debat de Química a l'Institut d'Estudis Catalans, que tingué lloc el 29 d'abril d'enguany. A més, els alumnes guanyadors van exposar el seu treball de recerca en reconeixement de la tasca portada a terme i amb l'objectiu de compartir-la amb el públic assistent.

A tots, moltes felicitats des de la Junta de la Societat Catalana de Química.